

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Inspraak als toespraak en niet als „doorspraak” is met zichzelf in tegenspraak, brengt haar in opspraak, ondermijnt de „rechtspraak” is tegen de afspraak en in feite een vorm van grootspraak.

Dr. C.A. Drogendijk.

ZINVOL-HOOPVOL!

Met welke vraag houdt de mens zich in het bijzonder bezig, als hij z'n leven overziet?

Het is de vraag van de dood. Je komt er niet mee klaar, met je eigen dood. Je krijgt geen antwoord op het „waarom” en waartoe.

Wie eerlijk denkt, voelt zich doordrongen van de grenzeloze verlatenheid van de mens. En toch, zijn er nooit zoveel middelen geweest om één mens in leven te houden of om zoveel mensen tegelijk te doden. Nog nooit zijn er zoveel kinderen geboren als in deze tijd, nog nooit zoveel mensen gestorven. Maar lezers, wij moeten leven in het vertrouwen en de hoop.

Het geeft niet, dat wij ons scharen bij de menigte die Jezus twintig eeuwen geleden inhaalde in het Jeruzalem van de wereld, wuivend met palmtakken van de vrede, de kleren van hun bezit uitspreidend over zijn weg en hosanna roepend van vreugde.

Wij moeten „ja” zeggen dwars tegen alle twijfel, aanvechting en ontkenning in en geloven in het nieuwe rijk dat komen gaat.

Pascal heeft eens gezegd, dat een mens het altijd kan wagen met het geloof en Augustinus leerde: Geloof is geloven wat je niet ziet; de beloning is het zien wat je gelooft.

Waar ligt toch de moeilijkheid?

Laten wij nog even Pascal aan het woord. Het is zo moeilijk te geloven want het brengt geweldige konsekwenties mee. Het is de belangrijkste keuze, die een mens bewust bij zijn leven kan maken. Een mens moet worstelen om te kunnen geloven. Het geloof is gratis, om niet, genade. Maar het is tegelijk het duurste wat een mens kan ontvangen, omdat het hem dwingt alles te geven. Het is een gave en tegelijk een overgave. Het wil geen hosanna, maar een „ja” onder het kruis.

De dood komt vaak niet meer langs natuurlijke weg, maar medische wetenschapper Prof. Hampe zegt in zijn boekje: „Sterven is heel anders” en laat mensen aan het woord, mensen die de dood in de ogen hebben gezien. (Leeuwarder Courant).

De stervende laat de pijn van zijn lichaam achter zich. Hij kent geen angst

meer, want hij heeft niets meer te duchten. Het sterven is het betreden van een gebied, waar alle scheidingen van ruimte en tijd wegvallen. Hij wordt bij name geroepen. De graven liggen open naar een nieuwe wereld. Alles is zinvol - hoopvol!

De engelen hebben bij het open graf met bazuingeschal ingezet. De dood is overwonnen!

DE MAAT

Wij mensen van deze eeuw, leven wij nu „onder de maat” of „boven de maat”. Steeds moesten wij ons afvragen of wij wel in de maat lopen, werken en denken. Ik bedoel de maat die ons als mens is gesteld. Wij willen immers steeds meer, sneller en groter worden. Is onze wereld gemaakt op de maat van de moderne mens? Dat weten we wel beter. En nu gaat de mens zitten te rekenen en hij ziet dikwijls niet dat er een stuk onberekenbaar blijft.

Menselijke fouten en technische storingen kunnen grote rampen veroorzaken. Enorme krachten worden opgewekt. Maar o wee, de risico's die daaraan verbonden zijn, zijn zo groot.

De vliegtuigen worden steeds groter, het vliegverkeer neemt elk jaar toe. Mag ik u even herinneren aan de ontzettende vliegcrash op Tenerife.

De econoom Dr. E.F. Schumacher schrijft in zijn boek: „Het menselijk evenwicht en de maat van de mens zijn uit de samenleving. Dat maakt ons onevenwichtig en onmatig”.

Niet alleen betreft het de vliegtuigen maar op elk technisch gebied kent men geen „halt” meer. Olie-tankers, landbouwtractoren, zo groot, dat de risico's niet meer gedragen kunnen worden.

In Amerika wordt de grootste landbouwtractor van de wereld geconstrueerd en zal 80.000 dollar moeten kosten.

De mensen zijn veel rijker en welvarender dan hun ouders en grootouders. Maar zijn ze ook zoveel tevredener, hoopvoller, evenwichtiger en gezonder, naar lichaam en geest?

Natuurlijk, groei is nodig voor het herstel van de economie en de bestrijding van de werkloosheid, maar de arbeid moet ook bestaan uit werk, met een sociale achtergrond.

Telkens zal de mens wakker worden geschud, door rampen en moet men zich bezinnen op de vraag of de groei niet boven de menselijke maat is.

Er wordt veel gepraat in onze samenleving en de ellende in de wereld wordt steeds groter en het werkelijk leven onmogelijk gemaakt.

Overgenomen uit: Harlinger Courant.

Haar zoon is ook in de strijd gebleven:
Jij had ook een moeder, onbekende soldaat!

ONBEKENDE SOLDAAAT

Er is een graf op de Grebbeberg,
Waarin zij rusten zij aan zij,
Vaak ligt een helm op de witte aarde,
Op een bordje staat hun naam er bij.
Hoog boven de graven zingen de dennen
Hun woordeloos lied, dat eeuwig klinkt,
Op doorschoten tak zit een merel te fluiten,
Terwijl de wind door de bomen zingt.
En over de graven geuren de bloemen,
Door vriendenhanden daar neergelegd,
Door iedere roos, door iedere anjer,
Wordt iets van liefde en leed gezegd.
Daar rusten, daar slapen de vele helden,
Van wie ik op bordjes de namen zie,
Het zijn de mannen van vele wapens,
Van 8, van 9, van 11 R.I.
Ik zie ook vele witte bordjes,
Waarop geen naam geschreven staat,
Waarop men enkel kon vermelden:
Hier rust een onbekend soldaat",
Ik heb gestaan bij de marmeren graven,
In 't mooie Brussel, in 't schone Parijs,
Hier spreekt geen marmer zijn koude sprake,
Hier is het wat zand, als de dood zo grijs.
Hier zijn geen gouden letters gebeiteld,
Hier spreekt slechts wat verf uit een schildershand,
Hier rusten onder de hoge dennen,
Onbekende soldaten van Nederland.
Waar stond hun wieg? Hoe was hun leven?
Dat naamloos daar liggen doet even pijn,
We weten alleen dat ze dapper streden,
En als de helden voor 't land gevallen zijn.
Ons volk wil ook hen in zijn eerbied doen delen,
Al is hun graf met geen naam getooid,
Door milde handen zijn talloze bloemen,

Op 't graf van d'onbekenden gestrooid.
Als de moeders staan bij de witte graven,
Dan valt er een traan langs een rimpelend gelaat,
Er liggen onder de ruisende dennen,
De onbekenden in stille vreë,
Wij weten geen namen, wij nemen enkel
Dat graf zonder naam in gedachten mee.

Havanha.

FAMILIENIEUWS

COR NIJDAM

Tijdens de repetitie van „zijn” Heerenveens Vocaal Ensemble was het dirigent Cor Nijdam die compleet verrast werd. In de repetitieruimte van Hepkema's molen had hij net sommige lampen gedoofd om de leden van het koor buiten het papier om te laten zingen. Op dat moment kwam er bezoek van burgemeester Hellinga, een afvaardiging van de Culturele Raad en leden van de plaatselijke Lions club. Voor de grote verdiensten van deze dirigent onderscheidde de burgemeester hem, na een toepasselijk woord te hebben gesproken, als ridder in de Orde van Oranje Nassau. De heer Nijdam (59) startte in 1936 met een dorpskoor te Mildam, waarna later nog verschillende zangverenigingen zouden volgen. In 1948 volgde zijn aanstelling als leraar aan de Kweekschool en twee jaar daarna als zodanig aan de Muziekschool te Leeuwarden. In de gemeente Heerenveen fungeerde hij als leraar aan de HBS en later aan de Pedagogische Academie, terwijl hij ter plaatse na de oorlogsjaren ook bekendheid kreeg als leider van koor-samenzang.

Het Heerenveens Vocaal Ensemble, door deze dirigent een unieke club genoemd, gaf onder zijn leiding op 29 juni 1965 een eerste optreden. Sindsdien hebben de enthousiaste leden, waarvan Jan v.d. Veen bij deze gelegenheid de spreekbuis was, en de heer Nijdam zich een grote reputatie weten op te bouwen. Behalve het verzorgen van diverse concerten zijn de beide grammofoonplaten daarvan een bewijs. Het samenzijn rond deze uitreiking ontwikkelde zich als een spontaan gebeuren, waaraan de Lionsleden hun steentje ter versterking van de inwendige mens op geslaagde wijze bijdroegen ... „Ridderlijk” was de reactie van de heer Nijdam, die zich hiermee wellicht geen waardiger bekroning op zijn „40 jaar zang en muziek” heeft kunnen wensen.

JONGEN EN MEISJE IN FRANEKER GEWOND

Franeke - Eergistermiddag om kwart over twaalf zijn de zestienjarige Pier Nijdam en de dertienjarige Tineke Groeneveld op het fietspad bij Bloemketerp in Franeke door nog onbekende oorzaak met elkaar in botsing gekomen. Beiden werden naar het Diaconessenhuis in Leeuwarden gebracht. Tineke bleek een gebroken jukbeen en een hersenschudding te hebben, Pier, die aanvankelijk buiten bewustzijn was, kon na behandeling naar huis worden gebracht.

WEER INBRAAK IN HEERENVEEN

Heerenveen - In de nacht van dinsdag op woensdag is tussen één uur 's nachts en zeven uur 's morgens ingebroken in de woning van het gezin A. Nijdam in de Heerenveense Gruttostraat. Net als bij een inbraak één nacht eerder in een woning in de buurt waren ook in dit geval geen gevolgen van de braak te zien. Er was niets vernield en de slapende familie heeft niets gehoord. Wel wordt er honderdtachtig gulden vermist. Dat geld zat in een portefeuille in de binnenzak van een jas die aan de kapstok in de gang hing.

De penningmeester dankt namens onze Stichting allen, die iets extra's overmaakten. Gezien het grote aantal is 't hem niet mogelijk u allen persoonlijk te bedanken. Ook nog dank aan de familieleden, die mij met mijn verjaardag verrasten met het zenden van een gelukwens.

Uw voorzitter heeft een goed verzorgd boekje laten verschijnen met een 50-tal door hem geschreven gedichten.

In het voorwoord spreekt hij de hoop uit, dat velen naar het boekje zullen grijpen, vooral dan, als de levensweg moeilijk valt.

Daar de drukkosten, vooral door de aantrekkelijke omslag, niet bepaald goedkoop genoemd kan worden, hoopt hij toch op veel aftrek.

Voor u, neven en nichten, wil hij het laten voor slechts tien gulden (zegge f. 10,-).

Het bedrag even storten of te doen overschrijven op gironummer 822540.

MARTINUSKERK IN DE NETTEN

De toren van de Martinuskerk aan het Broerplein is in netten gevangen. Uit vrees, dat stukken van de

dakbedekking bij een of andere storm naar beneden zouden komen, heeft het kerkbestuur de firma Nijdam opdracht gegeven netten over de zwakke plekken te gooien.

FAMILIE-BERICHTEN

Moandei 9 maeije binne ús heit en mem

HARRIT P. WINIA en NANTSJE WINIA-DE JONG

45 jier troud.

Dêr hoopje wy in feestdei fan to meitsjen.

Groenendal 2

St. Nyk.

april 1977.

Harren tankbere bern:

Douwe en Jantsje

Piet en Foke

Diedert en Minnie

Marten en Janke

Hindrik en Lize

Heero en Jantsje

en pake- en beppesizzers.

_

Dankbaar geven wij hierbij kennis dat onze Ouders en lieve Grootouders
JAN W. WYNIA en GEPEKE WYNIA-ZONDERVAN

D.V. op 22 april 40 jaar getrouwd zijn.

Hun kinderen en kleinkinderen:

Andijk: Tine en Jan

Ingeborg, Margreet, Astrid dd

Apeldoorn: Rients en Gé

Jan, Tineke

Apeldoorn: Titia en Nanne

Bram, Trudie

Apeldoorn: Sjoerdije en Jan

Jaap, Frans, Freddy

Apeldoorn: Joukje

Harderwijk: Niek en Jenny

Apeldoorn, april 1977.

Zwolseweg 294.

1952

17 april

1977

Dankbaar en blij hopen we op zaterdag 16 april met onze kinderen te herdenken, dat de Here ons huwelijk, gezin en bedrijf 25 jaar geleid en gezegend heeft.

Ieder die ons met dit heuglijk feit wil feliciteren, is van harte welkom van half 8 tot 11 uur in het Dorpshuis „De Driuwpoelle” te Woudsend.

LOLKE NIJDAM
TRIJNTJE NIJDAM-DE VRIES
Geeske - Luitzen Jelle - Douwe

Woudsend, Midstrjitte 18,
textiel en woninginrichting

_

Moandei 9 maeije is it 25 jier lyn dat ús heit en mem
PIETER WIJNIA en JELTSJE WIJNIA-VAN BERKUM
troud binne.

Dat hja noch lang foar inoar en ús sparre bliuwe meije is de winsk fan harren bern

Jettie, Jaap en Jeltsje
Syp
Jan en Carla
Boukje en Pieter
Wieger
Minke

Aldegea, maeije 1977.

_

Moandei 9 maeije is it 25 jier lyn dat ús heit en mem
HENK WINIA en ANNIE BOSMA
troud binne.

Tsjerkgaest 84.

De bern:
Geeske
Marten en Wieke
Elske

_

Hartelijk dank aan iedereen die ons 25-jarig huwelijksfeest tot iets onvergetelijks heeft gemaakt.

's Middags ons saamezijn als familie, 's avonds de bruiloft, het waren goede

en gezellige uren.

De kado's in welke vorm ook, de vele bloemen en de zeer vele felicitaties, het was geweldig.

We zien met dankbaarheid op deze dag terug.

Midstrjitte 18, Woudsend.

FAM. L. NIJDAM

_

„Vaste Rots van mijn behoud
Als de zonde mij benauwt
Laat mij steunen op Uw trouw
Laat mij rusten in Uw schouw
Waar het bloed door U gestort
mij de bron des levens wordt”

Voor ons onverwacht nam de Here tot Zich mijn lieve man, onze zorgzame vader

UULTJE G. WIJNIA

op de leeftijd van 55 jaar, na een gelukkige echtvereniging van 25 jaar.

Oppenhuizen, 9 april 1977.
Noardein 91.

De diepbedroefden:
A. Wijnia-de Vries
Gerrit en Anneke
Luitzen

_

Op de dag van zijn verjaardag werd na een langdurig ziekbed van ons weggenomen op de leeftijd van 76 jaar onze lieve vader, behuwd en grootvader

JAN WIJNIA

Sedert 4 april 1972 weduwnaar van Sjoerdje Schotanus.
„Psalm 144 : 4 onber.”

Lutkewierum,
21 april 1977.

De diepbedroefden:
Hardegarijp: Antje Hiemstra-Wijna
Klaas Hiemstra
Sjoerd
Gerrit Foppe
Klaas Jan
Foppe Wijnia
Lutkewierum: Hette Wijnia

Rustig is van ons heengegaan, onze lieve
ALEXANDER

nog maar 3 jaar.

Sneek, 1 mei 1977
Monnikmolen 27.

IJ. Wijnja
B B. Wijnja- Calf
Nathalie

_

Algemene kennisgeving

Werd op 29 januari jl. uit ons midden weggenomen onze lieve moeder,
heden werden wij opnieuw in rouw gedompeld door het overlijden van
onze lieve vader, groot- en overgrootvader

PIETER STEVENS NIJDAM,

op de hoge leeftijd van 93 jaar.

Psalm 40 : 18

Heerenveen, 3 mei 1977
„Marijke Hiem”

Ternaard: S. Nijdam
D.W. Nijdam-Beerekamp
Rotsterhaule: F. van den Berg-Nijdam
B. van den Berg
Haskerdijken: P. Nijdam
T. Nijdam-Maat
Eestrum: S. Nijdam
J. Nijdam-de Vries
Wijckel: F. IJkema-Nijdam
R. IJkema
Scharsterbrug: J. de Jong-Nijdam
J. de Jong
Gorinchem: J. Sinnema-Nijdam
IJ. Sinnema
klein- en achterkleinkinderen

Correspondentie-adres:
B. van den Berg
Boerestreek 6,
Rotsterhaule.

_

Nagekomen familiebericht:

Wat zal ik, met Gods gunsten overlaan,
Die trouwe Heer voor zijn gena vergelden?
Ps. 116 vers 7, oude berijming

26 mei a.s. gedenken wij met onze ouders
G. NIJDAM en A. NIJDAM-HILVERDA

dat zij 60 jaar getrouwd zijn en dat God ze zolang voor ons heeft gespaard.

Andijk, mei 1977.
Dijkweg 32.

Andijk: Y. Vriend-Nijdam
J. Vriend
Lynden U.S.A.: L. Nijdam
W. Nijdam-Brouwer
Andijk: G. Uitterdijk-Nijdam
J. Uitterdijk
Oak-Harbor U.S.A.: G. Nijdam
C. Nijdam-Kramer
Andijk: J. Vriend-Nijdam
N. Vriend
Enkhuizen: D. Mosselman-Nijdam
J. Mosselman
Andijk: S. Nijdam
A. Nijdam-Kastelein
44 klein- en 11 achterkleinkinderen

Wij hopen dit feit te vieren D.V. 11 mei a.s. en geven u gelegenheid hen te feliciteren van 17-18 uur in het „Dorps huis” te Andijk.

* _ *

EEN OUD SIBBEGRAF

Reeds meermalen is er de aandacht op gevestigd, hoe belangrijk oude familiepapieren kunnen zijn voor het voorvader-onderzoek. Dat het daarbij niet alleen om doode jaartallen en plaatsnamen gaat, is wel duidelijk; we willen trachten, voor zoover het althans door de grootendeels reeds opgedroogde bronnen nog mogelijk is, om ons een beeld te vormen van het leven van al die voorouders - we willen ons weer leeren gevoelen als een deel van hen zelf en daarbij kan ons vaak waardevol materiaal in handen vallen. Eén van die bronnen was voor mij indertijd het familieboekje van Tjepke Althuis „De Memoriën en Opteikeningen van het Wedervaaren van Tjepke Althuis”, zooals de titel van het met de hand geschreven boekje luidt. Tjepke Althuis, levend van 1643 tot 1689, was schoolmeester te Visvliet en later te Heerenveen. Het boekje werd in 1644 begonnen en is bijgehouden tot bijna in dezen tijd - de laatste familie-aanteekening stamt uit 1850 - en ging geslachten achter elkaar in handen van moeder op dochter over. Van de familie Althuis kwam het in handen van de familie van der Wal, toen bij de familie Taconis, en is nu nog in het bezit van een nazaat der familie Tuymelaar. De rijkdom aan familiegegevens, die in het boekje ver-

werkt is, komt een volgende keer ter sprake - deze keer wilde ik het hebben over het eigenaardige verschijnsel, dat het familiegraf, eertijds omstreeks 1665 aangekocht door de familie Althuis, tot op den huidigen dag nog in het bezit is van rechtstreeksche afstammelingen en we op dezelfde plaats, die op de oude teekening staat aangegeven, thans nog op het kerkhof te Oudeschoot de grafsteenen aantreffen van van der Wal's, Tuymelaar's en Taconissen.

Het is een merkwaardig voorbeeld van een „sibbe-graf", deze plek! En als zoodanig is het een levende voorzetting van een overoud gebruik.

Het titelblad van voornoemd familieboekje toont een afbeelding van de kerk te Oudeschoot, zoals deze in dien tijd nog was. Thans is de toren verdwenen en staat de kerk zonder haar gebruikelijk toevoegsel. Vóór de kerk is een plattegrond geteekend van het kerkhof aan de torenzijde met een nummering der graven. Links onder op de bladzijde een nadere aanduiding der grafstede, met de namen der zes eerste familieleden, die hier ter aarde zijn besteld. Links daarvan staat in oud schrift: „Ons Legersteed tot Schoot is op de West-Zuidwester hoek van den toren als hier by synde met Oost, West, Zuid ende Noord omtkend is".

Al die eeuwen door zijn hier verwanten ter aarde besteld, bloed van bloed, geslacht op geslacht!

Kan men zich schooner voorbeeld van sibbe-eenheid denken?

L. ten Cate.

NIJDAMSTRA—STATE

Uit de schemer van 't verleden
loopt een lijn, een lichtend spoor
Schakels vormend met het heden:
Nijdamstra de eeuwen door.
Deze onverbreekb're keten
is symbool van trouw en kracht,
bindt ons samen en wij weten
ons vereend met 't voorgeslacht.

Sybolt Nijdam

Nog bloeien de groene greiden zoals ook honderden jaren geleden. Nog dreunen de tonen van de klok uit dezelfde Grouwster toren als eeuwen geleden. Nog klotst het water van de Grouw voorbij de Irnsumerzyl. Nog bevolkt het zwart bont vee dezelfde grond.
Verleden en heden zijn hier tot een harmonische eenheid samengesmolten.

Geslachten gingen en kwamen, doch de geest van de Nijdamstra-bewoners van 1700 leeft nog in de Nijdam's van 1977. De keten der geslachten houdt ons onverbreekbaar bijeen en verbonden met dit plekje grond.

De plek waar eens ons geslacht en naam ontstond.

Het leven op het oude Nijdamstra ligt voor ons in de schemer der tijden verborgen. Wij weten dat het de plek is, waar ons geslacht ontstond, doch de trotse State heeft ons verder niets meer te vertellen.

Toch loopt er uit dit grijze verleden een lichtend spoor, de eeuwen door, naar onze tijd.

Dankzij oude doop- en trouwboeken, hypotheekboeken, proclamatieboeken, weesboeken etc. weten wij uit het grijze verleden het spoor te vinden van onze eigen voorouders. We leren hen kennen in het huwelijk, bij de doop van hun kinderen, bij hun bezitsoverdracht, bij hun geldleningen, en dan wordt dit spoor, dat na veel moeite en zoeken gevonden kan worden, plotseling een lichtend spoor. We zien in deze voorouders de mens van die tijd, wij zien zijn karakter, wij weten hoe hij leefde, wij weten zelfs welk meubilair er was in de kamer van de oude Nijdamstra-State.

Wij leren dan ons geslacht kennen uit 1600, uit 1650, uit 1750 uit 1850 en we beseffen dat de eeuwen overwonnen worden en talrijke doden weer voor ons beginnen te leven. Niet in werkelijkheid, maar in onze gedachten. We leren hen weer kennen. De band tussen verleden en heden wordt weer sterker. Het lichtende spoor wordt een heldere fakkel, die ons de weg belicht die wij verder moeten gaan.

God schiep dit geslacht. Hij bewaarde het voor ons opdat wij hieruit de kracht zouden putten voor de toekomst, dat wij ons zelf zouden leren kennen, want wij zijn de Nijdamszonen van onze voorvader Willem Willems de oude, eigenerfde boer op Nijdamstra omstreeks 1600.

DE FIETS

Ik wil iets schrijven over „de fiets”, het goedkoopste vervoermiddel in onze tijd, temeer daar in het Museum Booymans-Van Beuningen een tentoonstelling is samengesteld „De Fiets”.

In mijn encyclopedie staat over de fiets: Oorspronkelijk een loopfiets (Draisene in 1817 onworpen).

Rond 1870 bracht men pedalen aan het voorwiel aan. Enkele jaren later (1879) en ging men kogellagers gebruiken. Ondanks het gemotoriseerde verkeer heeft de fiets in Nederland nog weinig aan haar populariteit ingeboet. Vroegere naam: Velocipède.

In het dagblad „Trouw” komt een goed verzorgd artikel voor over de fiets, samengesteld door G. Kruis. Ik neem hiervan over het gedeelte „de geschie-

denis”.

Het was de Duitser Michal Kessler, die een soort loopfiets construeerde, en later in 1779 de Fransen, Blanchard en Mesurier (met twee zitplaatsen) gevolgd door De Sivrac in 1790 met de c  l  rifere.

Daar de houten vehikels onbestuurbaar waren, was het in 1817 toen baron Von Drais zijn „Laufmaschine” uitvond. Toen in 1872 de „Ariel” op het toneel verscheen, weliswaar nog met een hoog voorwiel, waarmede een zekere James Moore in 1873 toch al 23 km per uur haalde - begon het een beetje op fietsen te lijken. Toen ging alles plotseling heel snel. De Engelse „Rover” (1885) en John Boyd Dunlop, een fiets met een redelijke luchtband op de markt bracht, was de ontwikkeling niet meer te keren. Eerst stonden de vrouwen iets wantrouwend te kijken, naar de fietsmode. De lange rokken die men droeg, was voor het fietsen een handicap.

Toen kwamen de gekleurde, loodzware vlinders, die aan de rokken bevestigd werden om het opwaaien van de rokken te voorkomen. Zo u weet is dit tegenwoordig niet meer nodig, want de dames dragen geen rokken meer.

Ook 's avonds bij donker kon men nog fietsen, want de carbid-lantaarn deed z'n entree. Ik herinner mij nog heel goed zo'n lantaarn, een pestding. Eens per week ging ik naar school in Leeuwarden. Fietsen van Sneek naar Leeuwarden v.v. Zaterdag was het wel te doen, maar o wee, 's winters als het flink vroom, was het water in je carbid-lantaarn steeds bevroren en zat je weer zonder licht, op een eenzame weg, want geloof me, verkeer was er niet. Ik weet nog best, dat ik op een avond, terug naar Sneek, het vroom „aardig” een café te Deersum (een klein dorpje plm. 10 km van Sneek) binnenging, want natuurlijk was de lamp weer uitgegaan. De lantaarn kwam bij de warme kachel te staan en ik genoot van een heerlijk kop koffie, mij door de eigenaar gratis aangeboden. In het begin had hij mij gevraagd: Waar moet de jonge heer met dit weer nog naar toe? Naar Sneek, zei ik. Dat haal je niet zei de kastelein, je vriest dood. Het vriest „onbarmhartig”. De man kon dus wel een kop koffie gratis geven, want het was toch maar voor één keer.

Ik wou met het bovenstaande even aantonen, dat een carbid-lantaarn niet in alle omstandigheden ideaal was. De lantaarn had als voordeel boven de tegenwoordige elektrische lamp, dat je altijd licht had (natuurlijk, als alles goed functioneerde), ook als je stil stond.

De fiets is ook bij de kunstschilders een niet onbekende gebleven, Prachtige doeken o.m. van George Segal (1961), Karel Appel (1969).

In „Trouw” worden vele schilders genoemd, schilders van vele generaties. Breitner, Bart v.d. Leck, Beroerik, Van Bohemen, Picasso en nog vele anderen. Schilders van grote bekendheid.

De fiets, een betaalbaar vervoermiddel, die de mens veel gerief geeft. Een boodschap doen, even op de fiets. (Je kunt je auto toch niet kwijt in de stad), naar je werk, naar een vergadering. En dan denk ik nog even aan de

fiets in de oorlogsjaren, dikwijls niet met luchtbanden. Ik denk aan de koeriers, die de verbindingen onderhielden tussen de vele illegale verzetsgroepen.

Laat me dit artikeltje besluiten met een hoera! voor de fiets.

* _ * _ *

BESTUUR NIJDAMSTRA-STICHTING

Voorzitter: T. Nijdam, Coornherstraat 12, Leeuwarden
telefoon 05100-22167.

Secretaris-penningmeester: C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205, Heeren-
veen, tel. 05130-24792.

LEDEN

H. Nijdam-Smit Boerhavelaan 113, Groningen, tel. 050-
253701.

K. Nijdam Balk - Talmahiem - Kamer 15, tel. 05140-
3033.

W. Wijnia Angelsloërdijk 225 - Statenhoek - Emmen,
tel. 05910-22068.

POSTGIRO-REKENING: 82 67 24.

REKENING RABO-BANK: gironummer: 81 46 57, rek. nr. 3264.65.308
beiden ten name van: Penningmeester Nij-
damstra-Stichting te Heerenveen.

FAMILIEBLAD: „DE NIJDAMSTRA-TYNGE”.
Lid/abonnees fl. 12,— per jaar. (Vóór 31
maart te betalen). Halfjaarlijks fl. 6,— mits
betaling plaatsvindt vóór 31 januari/juli.
Donateurs/leden fl. 6,— per jaar. Dezelfde
voorwaarden als hierboven vermeld.

REDAKTIE: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:

Coornhertstraat 12, Leeuwarden
(zo mogelijk opgave van nieuw adres).